

Paniniya Shiksha

——
பாணிநீய சரிக்ஷா

——
Document Information

Text title : pAninIya shikShA

File name : pANinIyashikShA.itx

Category : major_works, svara

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : Pramod Kulkarni

Proofread by : Pramod Kulkarni, M Poorna Sai Balaji

Latest update : March 22, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 22, 2025

sanskritdocuments.org

Paniniya Shiksha

பாணிநீய சிக்ஷா

அத² சிக்ஷாம் ப்ரவக்ஷயாமி பாணிநீயம் மதம் யதா² |
ஸாஸ்த்ராநுபூர்வம் தத்³வித்³யாத்³யதோ²க்தம் லோகவேத³யோ: || 1 ||

ப்ரஸித்³த⁴மபி ஸப்³தா³ர்²த²மவிஜ்ஞாதமபு³த்³தி⁴பி:4 |
புநர்வ்யக்தீகரிஷ்யாமி வாச உச்சாரணே விதி⁴ம் || 2 ||

த்ரிஷஷ்டிஸ்சது:ஷஷ்டிர்வா வர்ண: ஸம்பு⁴மதே மதா: |
ப்ராக்ரு⁴தே ஸம்ஸ்க்ரு⁴தே சாபி ஸ்வயம் ப்ரோக்தா: ஸ்வயம்பு⁴வா || 3 ||

ஸ்வராவிம்ஸதிரேகஸ்ச ஸ்பர்ஸாநாம் பஞ்சவிம்ஸதி: |
யாத³யஸ்ச ஸம்ரு⁴தா ஹ்யஷ்டௌ சத்வாரஸ்ச யமா: ஸம்ரு⁴தா: || 4 ||

அநுஸ்வாரோ விஸர்க³ஸ்ச க பௌ சாபி பராஸ்ரிதௌ |
து³ஸ்ப்ரு⁴ஷ்டஸ்சேதி விஜ்ஞேயோ லூ⁴கார: ப்லுத ஏவ ச || 5 ||

ஆத்மா பு³த்³யா ஸமேத்யார்தா²ந்மநோயுங்க்தே விவக்ஷயா |
மந: காயாக்³நிமாஹந்தி ஸ ப்ரேயதி மாருதம் || 6 ||

மாருஸ்தூரஸிசரந்மந்த³ர்ம் ஜநயதி ஸ்வரம் |
ப்ராத:ஸவநயோக³ம் தம் ச²ந்தோ³கா³யத்ரமாஸ்ரிதம் || 7 ||

கண்டே²மாத்⁴யந்தி³நயுக³ம் மத்⁴யமம் த்ரைஷ்டுபா⁴நுக³ம் |
தாரம் தார்தீயஸவநம் ஸீர்ஷண்யம் ஜாக³தாநுக³தம் || 8 ||

ஸோதீ³ர்ணே மூர்த்⁴ந்யபி⁴ஹதோவக்ரமாபத்³ய மாருத: |
வர்ணஞ்ஜநயதேதேஷாம் விபா⁴க:3 பஞ்சதா⁴ ஸம்ரு⁴த: || 9 ||

ஸ்வரத: காலத: ஸ்தா²நாத் ப்ரயத்நாநுப்ரதா³நத: |
இதி வர்ணவித:3 ப்ராஹுர்நிபுணம் தந்நிபோ³த⁴த || 10 ||

உதா³த்தஸ்சாநுதா³த்தஸ்ச ஸ்வரிதஸ்ச ஸ்வராஸ்த்ரய: |
ஹ்ரஸ்வோ தீ³ர்⁴ ப்லுத இதி காலதோ நியமா அசி || 11 ||

உதா³த்தே நிஷாத³கா³ந்தா⁴ராவநுதா³த்த ரு⁴ஷ்ப⁴தை⁴வதௌ |

ஸ்வரிதப்ரப⁴வா ஹ்யேதே ஷட்³ஜமத்⁴யமபஞ்சமா: || 12 ||

அஷ்டௌஸ்தா²நாநி வர்ணநாமுர: கண்ட: ²சரிஸ்ததா² |

ஜிஹ்வாமுலம் ச த³ந்தாஸ்ச நாளிகோஷ்டௌ²ச தாலு ச || 13 ||

ஓபா⁴வஸ்ச விவ்ரு³த்திஸ்ச ஸஷஸா ரேப² ஏவ ச |

ஜிஹ்வாமுலமுபத்⁴மா ச க³திரஷ்டவிதோ⁴ஷ்மண: || 14 ||

யத்³யோபா⁴வப்ரஸந்தா⁴நமுகாராதி³ பரம் பத³ம் |

ஸ்வராந்தம் தாத்³ரு³ஸம் வித்³யாத்³யத்³ந்யத்³வ்யக்தமுஷ்மண: || 15 ||

ஹகாரம் பஞ்சமைர்யுக்தமந்த:ஸ்தா²பி⁴ஸ்ச ஸம்யுதம் |

உரஸ்யம் தம் விஜானீயாத்கண்ட²யமாஹுரஸம்யுதம் || 16 ||

கண்ட²யாவஹாவிசயஸாஸ்தாலவ்யா ஓஷ்ட²ஜாவுபூ |

ஸ்யுர்மூர்த⁴ந்யா ரு³ரொஷா த³ந்த்யா லு³துலஸா: ஸம்ரு³தா: || 17 ||

ஜிஹ்வாமுலே து கு: ப்ரோக்தோ த³ந்த்யோஷ்ட²யோ வ: ஸம்ரு³தோ பு³தை: ⁴ |

ஏஜ து கண்ட²தாலவ்யா ஓஷ்ட²கண்ட²ஷ்ட²ஜெள ஸம்ரு³தௌ || 18 ||

அர்த⁴மாத்ரா து கண்ட²யஸ்ய ஏகாரைகாரயோர்ப⁴வேத் |

ஓகாரௌகாரயோர்மாத்ரா தயோர்விவ்ரு³தஸம்வ்ரு³தம் || 19 ||

ஸம்வ்ரு³தம் மாத்ரிகம் ஜ்ஞேயம் விவ்ரு³தம் து த³விமாத்ரிகம் |

கோ⁴ஷா வா ஸம்வ்ரு³தா: ஸர்வே அகோ⁴ஷா விவ்ரு³தா: ஸம்ரு³தா: || 20 ||

ஸ்வராணாமுஷ்மணம் சைவ விவ்ரு³தம் கரணம் ஸம்ரு³தம் |

தேப்⁴யோ⁵பி விவ்ரு³தாவெஷ்டௌ தாப்⁴யாமெசௌ ததை²வ ச || 21 ||

அநுஸ்வாரயமாநாம் ச நாளிகா ஸ்தா²நமுச்யதே |

அயோக³வாஹா விஜ்ஞேயா ஆஸ்ரயஸ்தா²நபா⁴கி³ந: || 22 ||

அலாபு³வீணநிர்கோ⁴ஷோ த³ந்த்யமுஸ்யஸ்வராநுக: ³ |

அநுஸ்வாரஸ்து கர்தவ்யோ நித்யம் ஹ்ரோ: ஸஷஸேஷு ச || 23 ||

அநுஸ்வாரே விவ்ரு³த்த்யாம் து விராமே சாக்ஷரத்³வ்யே |

த்³விரோஷ்ட²யௌ து விக்³ரு³ஹ்ணீயாத்³யத்ரோகாரவகாரயோ: || 24 ||

வ்யாக்⁴யதா² ஹரேத்புத்ராந்த³ம்ஷ்ட்ராப்⁴யாம் ந ச பீட³யேத் |

பீ⁴தா பதநபே⁴தா³ப்⁴யாம் தத்³வத்³வர்ணந்ப்ரயோஜயேத் || 25 ||

யதா² ஸௌராஷ்ட்ரிகா நா¹ தக்ர⁵ இ²த்யபி⁴பா⁴ஷதே |

ஏவம் ரங்கா³ ப்ரயோக்தவ்யா: கே² அரா⁵ இவ கே²த³யா || 26 ||

ரங்க³வர்ணம் ப்ரயுஞ்ஜீரந்நோ க்³ரஸேத்பூர்வமக்ஷரம் |

தீ³க்⁴ஸ்வரம் ப்ரயுஞ்ஜீயாத்பஸ்சாந்நாஸிக்யமாசரேத் || 27 ||

ஹ்ரு³த³யே சைகமாத்ரஸ்த்வர்த்³த⁴மாத்ரஸ்து மூர்த்³த⁴நி |

நாஸிகாயாம் ததா²ர்த்³த⁴ம் ச ரங்க³ஸ்யைவம் த்³விமாத்ரதா || 28 ||

ஹ்ரு³த³யாது³த்தகரே திஷ்ட²ந்காம்ஸ்யேந ஸமநுஸ்வரந் |

மார்த்³வம் ச த்³விமாத்ரம் ச ஜக⁴ந்வா⁵ இ²தி நி³த³ஸநம் || 29 ||

மத்⁴யே து கம்பயேத்கம்பமுபௌ⁴ பார்ஸ்வௌ ஸமௌ ப⁴வேத் |

ஸரங்க³ம் கம்பயேத்கம்பம் ரதீ²வேதி நி³த³ஸநம் || 30 ||

ஏவம் வர்ண: ப்ரயோக்தவ்யா நாவ்யக்தா ந ச பீ³த³: |

ஸம்யக்³வர்ணப்ரயோகே³ண ப்³ரஹ்மலோகே மஹீயதே || 31 ||

கீ³தீ³ சீ³க்⁴ ஸிர:கம்பீ ததா² விகி²தபா²க: |

அநர்த்²ஜ்ஞோ⁵ஸ்பகண்ட²ஸ்ச ஷடே³தே பா²காத⁴மா: || 32 ||

மாதூ⁴ர்யமக்ஷரவ்யக்தி: பத³ச்சே²த³ஸ்து ஸுஸ்வர: |

தை⁴ர்யம் லயஸமர்த்²ம் ச ஷடே³தே பா²கா கு³ண: || 33 ||

ஸங்கிதம் பீ⁴திமுத்³க்⁴ரு⁵ஷ்டமவ்யக்தமநுநாஸிகம் |

காகஸ்வரம் ஸிரஸிக³ம் ததா² ஸ்தா²நவிவஜி³ர்தம் || 34 ||

உபாம்ஸூ³ஷ்டம் த்வரிதம் நிரஸ்தம் விலம்பி³தம் க³த்³க³தி³தம் ப்ரகீ³தம் |

நிஷ்பீ³த³ம் க்³ரஸ்தபதா³க்ஷரம் ச வதே³ந்ந தீ³நம் ந து ஸாநுநாஸ்யம் || 35 ||

ப்ராத: படே²ந்நித்யமுர:ஸ்தி²தேந ஸ்வரேண ஸார்தூ³லருதோபமேந |

மத்⁴யந்தி³நே கண்ட²க³தேந சைவ சக்ராஹ்வஸங்க்ஷி²தஸந்நிபே⁴ந || 36 ||

தாரம் து வித்³யாத்ஸவநம் த்ரு³தீயம் ஸிரோக³தம் தச்ச ஸதா³ ப்ரயோஜ்யம் |

மயூரஹம்ஸாந்யப்⁴ரு⁵தஸ்வராணம் துல்யேந நாதே³ந ஸிர:ஸ்தி²தேந || 37 ||

அசோ⁵ஸ்ப்ரு⁵ஷ்டா யணஸ்த்வீஷந்நேமஸ்ப்ரு⁵ஷ்டா: ஸல: ஸம்ரு³தா: |

ஸேஷா: ஸ்ப்ரு⁵ஷ்டா ஹல: ப்ரோக்தா நிபோ³தா⁴நுப்ரதா³நத: || 38 ||

ஞமோநுநாஸிகா ந ஹ்ரௌ நாதி³நோ ஹஜ்²ஷ: ஸம்ரு³தா: |

ஈஷந்நாதா³ யணே ஜஸ: ஸ்வாஸிநஸ்து க²பா²த³ய: || 39 ||

ஈஷ்ச்ச்²வாஸாம்ஸ்சரோ வித்³யாத்³கோ³ர்³தா⁴மைதத்ப்ரசகூதே |
தா³கூபீத்பாணிநிநா யேநேத³ம் வ்யாபிதம் பு⁴வி || 40 ||

ச²ந்த³:³ பா³தெள³ து வேத³ஸ்ய ஹஸ்தெள கல்போ³த² ப²யதே |
ஜ்யோதிஷாமயநம் சகூர்³நிருக்தம் ஸ்ரோத்ரமுச்யதே || 41 ||

சரிசூதா க்⁴ராணம் து வேத³ஸ்ய முக²ம் வ்யாகரணம் ஸ்ம்ரு³தம் |
தஸ்மாத்ஸாங்க³மதீ⁴த்யைவ ப்³ரஹ்மலோகே மஹீயதே || 42 ||

உதா³த்தமா²யாதி வ்ரு³ஷோ³த³ங்கு³லீநாம் ப்ரதே³ஸிநீ³மூலநிவிஷ்டமூர்தா⁴ |
உபாந்தமத⁴யே ஸ்வரிதம் த்³ருதம் ச கநிஷ்ட²காயாமநுதா³த்தமேவ || 43 ||

உதா³த்தம் ப்ரதே³ஸிநீ³ம் வித்³யாத்ப்ரசயம் மத⁴யதோ³த³ங்கு³லிம் |
நிஹதம் து கநிஷ்ட²க்யாம் ஸ்வரிதோபகநிஷ்ட²காம் || 44 ||

அந்நோதா³த்தமா²த்யுதா³த்தமுதா³த்தமநுதா³த்தம் நீசஸ்வரிதம் |
மத⁴யோதா³த்தம் ஸ்வரிதம் த்³வ்யுதா³த்தம் தர்யுதா³த்தமிதி நவபத³ஸ்யயா || 45 ||

அக்³நி: ஸோம: ப்ர வோ வீர்யம் ஹவிஷாம் ஸ்வர்ப்³ரு³ஹஸ்பதிரிந்த்³ராப்³ரு³ஹஸ்பதீ
|

அக்³நிரித்யந்தோதா³த்தம் ஸோம இத்யாத்³யுதா³த்தம் |
ப்ரேத்யுதா³த்தம் வ இத்யநுதா³த்தம் வீர்யம் நீசஸ்வரிதம் || 46 ||

ஹவிஷாம் மத⁴யோதா³த்தம் ஸ்வரிதி ஸ்வரிதம் |
ப்³ரு³ஹஸ்பதிரிதி த்³வ்யுதா³த்தமிந்த்³ராப்³ரு³ஹஸ்பதீ இதி தர்யுதா³த்தம் || 47 ||

அநுதா³த்தோ ஹ்ரு³தி³ ஜ்ஞேயோ மூர்த்⁴ந்யுதா³த்த உதா³ஹ்ரு³: |
ஸ்வரித: கர்ணமூலீய: ஸர்வாஸ்யே ப்ரசய: ஸ்ம்ரு³: || 48 ||

சாஷஸ்து வத³தே மாத்ராம் த்³விமாத்ரம் சைவ வாயஸ: |
ஸிக்² ரௌதி த்ரிமாத்ரம் து நகுலஸ்த்வர்த⁴மாத்ரகம் || 49 ||

குதீர்தா²தா³க³தம் த்³க³த⁴மபவர்ணம் ச ப⁴கூதம் |
ந தஸ்ய பா²டே²மோகூஷா³ஸ்தி பாபாஹேரிவ கில்பி³ஷாத் || 50 ||

ஸுதீர்தா²த³க³தம் வ்யக்தம் ஸ்வாம்நாய்யம் ஸுவ்யவஸ்தி²தம் |
ஸுஸ்வரேண ஸுவக்த்ரேண ப்ரயுக்தம் ப்³ரஹ்ம ராஜதே || 51 ||

மந்த்ரோ ஹீந: ஸ்வரதோ வர்ணதோ வா மித்²யாப்ரயுக்தோ ந தமர்த²மாஹ |

ஸ வாக்³வஜ்ரோ யஜமாநம் ஹிநஸ்தி யதே²நத்³ரஸத்ரு: ஸ்வரதோ⁵பராதா⁴த் ||

அநக்ஷரம் ஹதாயுஷ்யம் விஸ்வரம் வ்யாதி⁴பீடி³தம் |

அக்ஷதா ஸஸ்த்ரருபேண வஜ்ரம் பததி மஸ்தகே || 53 ||

ஹஸ்தஹீநம் து யோ⁵தீ⁴தே ஸ்வரவர்ணவிவர்ஜிதம் |

ரு³க்³யஜு:ஸாமபி⁴ர்த³க்³தோ⁴ வியோநிமதி⁴க்³ச்³தி || 54 ||

ஹஸ்தேந வேத³ம் யோ⁵தீ⁴தே ஸ்வரவர்ணர்த²ஸம்யுதம் |

ரு³க்³யஜு:ஸாமபி:⁴ பூதோ ப்³ரஹ்மலோகே மஹீயதே || 55 ||

ஸங்கர: ஸாங்கரீம் ப்ராதா³த்³தா³க்ஷிபுத்ராய தீ⁴மதே |

வாங்மயேப⁴ய: ஸமாஹ்ரு²த்ய தே³வீம் வாசமிதி ஸ்தி²தி: || 56 ||

யேநாக்ஷரஸமாம்நாயமதி⁴க்³ம்ய மஹேஸ்வராத் |

க்ரு²த்ஸநம் வ்யாகரணம் ப்ரோக்தம் தஸ்மை பாணிநயே நம: || 57 ||

யேந தெள⁴தா கி³ர: பும்ஸாம் விமலை: ஸப்³த³வாரிபி:⁴ |

தமஸ்சாஜ்ஞாநஜம் பி⁴ந்நம் தஸ்மை பாணிநயே நம: || 58 ||

அஜ்ஞாநாந்த⁴ஸ்ய லோகஸ்ய ஜ்ஞாநாஞ்ஜநஸலாகயா |

சக்ஷுருந்மீலிதம் யேந தஸ்மை பாணிநயே நம: || 59 ||

த்ரிநயநமபி⁴முக²நி:ஸ்ரு²தாமிமாம் ய இஹ படே²த்ப்ரயதஸ்ச ஸதா³ த்³விஜ: |

ஸ ப⁴வதி த⁴நதா⁴ந்யபஸுபுத்ரகீர்திமாந் அதுலம் ச ஸுக²ம் ஸமஸ்ருதே தி³வீதி

தி³வீதி || 60 ||

|| இதி வேதா³ங்க³நாஸிகா அத²வா பாணிநீயசரிக்ஷா ஸமாப்தா ||

Encoded by Pramod Kulkarni

Proofread by Pramod Kulkarni, M Poorna Sai Balaji

Paniniya Shiksha

pdf was typeset on March 22, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

